

2021. január. 21. 14:00 Utolsó frissítés: 2021. január. 21. 17:43 [ITTHON](#)

Az orvostörvény élesedése előtt modellváltásba hajszolnák az orvosképző egyetemeket

OKTATÁS - FELSŐOKTATÁS +

Nagy hajtásban, hetek alatt vezényelnék le az egyetemi modellváltást az orvosképzést nyújtó egyetemeknél. Bár az intézmények hivatalosan maguk kérhették ezt, több jel is arra utal, hogy valójában behajszolják őket a nagyobb önállósággal, több pénzzel és régiós vezető szereppel kecsegtető, de végső soron az autonómiájukat fenyegető váltásba. Mindezt lehetőleg még azelőtt sínre tennék, hogy élesedne az orvosok jogállásáról szóló törvény. A kérdésről csütörtökön dönthet két egyetem szenátusa is, Pécsen például cikkünk megjelenésekor kezdődik az ülés, ahol az ellentmondások miatt a rektor inkább levette napirendről a kérdést.

Rohamtempóban zajlanak az egyeztetések a szegedi, debreceni, pécsi egyetemen a modellváltásról. A hvg.hu birtokába került dokumentumok szerint pár hét alatt kell lezavarni a folyamatot.

Rovó László szegedi rektor az egyetemi szenátusnak küldött tájékoztatóban úgy fogalmazott, az Innovációs és Technológiai Minisztérium az év első napjaiban jelezte, hogy "a nagy, orvosképző intézmények számára is lehetővé teszi, hogy az új (alapítványi – a szerk.) modellt válasszák."

Az alapítványi modell lényege, hogy az állam létrehoz és finanszíroz egy úgynevezett közérdekű feladatot ellátó vagyongazdálkodó alapítványt (a maga minimum öt fős kuratóriumával, felügyelőbizottságával és vagyonellenőrével), amely egy alapító okirat révén az egyetem fenntartójává válik. Az alapítvány kuratóriumi elnökét és tagjait elvileg az egyetem vezetésével egyeztetve nevezi ki az Innovációs és Technológiai Minisztérium, de a korábbi egyetemi modellváltások során ez nem minden esetben történt így.

A lehetőség olyan hirtelen jött, hogy az saját bevallása szerint Miseta Attilát, a pécsi egyetem rektorát is meglepte. Az egyetemeken ezután kezdődtek az egyeztetések, a szegedi vezetésnek például már az újév első munkanapján is ezzel kellett foglalkoznia. A hozzánk eljutott dokumentumok szerint a Szegedi Egyetem vezetését az első jelzés után személyesen aztán Palkovics László miniszter is tájékoztatta a lehetőségről január 7-én, míg másnap Pécsre tudomásunk szerint Bódis József oktatási államtitkár, az egyetem volt rektora ment. Január 12-én a miniszter az előbb említett három intézmény mellett már a Semmelweis Egyetem rektorával is egyeztetett a lehetséges átalakításról (a Semmelweis esetében jóval korábban felmerült már ez a lehetőség, az intézmény pedig a közleményében nem árulta el, milyen ütemezéssel folytak a tárgyalások).

Palkovics László
© MTI / Mészáros János

Bár az ITM azt kommunikálja, hogy az egyetemek szabadon dönthetnek a modellváltásról, a hvg.hu birtokába került ITM-es prezentáció már a szenátusi döntések előtt **kész tényként kezelte** a modellváltást az említett intézmények, valamint a Dunaújvárosi Egyetem esetében is.

A *Telex* úgy értesült, hogy a szegedi, a pécsi, és a debreceni egyetem rektorát már január első napjaiban behívták a minisztériumba, ahol állításuk szerint ismertette velük a minisztériumi forgatókönyvet, miszerint **saját kérésükre kikerülnek az állami fenntartásból.**

A hvg.hu forrásai ezt nem tudták megerősíteni, ugyanakkor szembetűnő, hogy a szegedi és pécsi rektori prezentáció szinte szó szerint megegyezik, mikor a modellváltás előnyeit és kockázatait sorolja, és egybecseng az Innovációs és Technológiai Minisztérium érvelésével.

Többek között az egyetemi klinikák megtartása, az állami bürokráciától mentes egyszerűbb döntéshozatal, rugalmasabb működés, olcsóbb szervezet, önálló bérstratégia, szabadabb vállalkozás, a dolgozók kétszer 15 (vagy egyszer 30) százalékos béremelése, a közbeszerzési jogszabályi kötelezettségek csökkenése szerepel itt, a régiós hatású intézményekké válás, a gazdaságélénkítés és a nemzetközi versenyképesség javulása nagyívű víziójával együtt. Az egyetemi autonómiáról egyszerre írnak előnyként – hogy a változással nőhet – miközben lehetséges csökkenése a kockázatok között is szerepel.

Pécs és Szeged esetében még a kockázatok közé sorolják egyebek mellett azt is, hogy elveszhet az állami helytállás, ha túlköltekeznének.

Úgy tudjuk, hogy Debrecenben is hasonló érvek kerültek elő – és Bács Zoltán kancellár is többnyire ezeket sorolta **múlt hét eleji interjújában.**

© MTI / Czeglédi Zsolt

Mi lesz a klinikákkal?

Arról, hogy mi lehet ennek a nagy sietségnek az oka, hivatalos tájékoztatást nem hallottunk. Az ITM-ben folytatott tárgyalások után Dráviczki Sándor, a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének elnöke azt mondta a hvg.hu-nak, hogy a gyors tempó háttérben az egészségügy átalakítása, illetve a kormányzati területek közötti megállapodások és az ebből fakadó lépéskényszer állhatnak. Például szerinte még nem kristályosodott ki, hogy miként alakul pontosan az egyetemi klinikákon dolgozók helyzete a jogállási törvény után (aminek erre vonatkozó része március 1-jével lép hatályba).

A hozzánk eljutott információk szerint nyomós érv lehetett az is, hogy Kásler Miklós miniszter **egy január eleji videóban arról beszélt**, a klinikai központok az Emmi fenntartása alatt, a megyei kórházak szintjén vesznek majd részt az átalakuló egészségügy munkájában.

Modellváltás esetén viszont – az ITM-es prezentáció alapján – az alapítványok alá fognak tartozni az egyetemi klinikák is – amit a szenátusok elé vitt dokumentumok is a pozitívumok közé sorolnak. Gulyás Gergely miniszter a Kormányinfón azt mondta, sikerült egy "törékeny, nehezen létrehozott kompromisszumot" megteremteni, hogy a klinika része marad az egyetemnek, de az egységes kórházi ellátásban is szerepet vállal majd. Ezt a szerepet kell akkor is megtartani, ha alapítványi formában akarnak működni tovább.

Gulyás arról is beszélt, a kormány "örül, hogy több egyetem részéről is van érdeklődés az alapítványi struktúra iránt", és megismételte az ITM korábbi érvét: csak akkor lesz átalakítás, ha azt az egyetem döntéshozó testülete támogatja.

Az egyetemeiket mindenesetre sűrgeti az idő, a szenátusok már ezen a héten összeülnek, illetve összeültek. Szeged volt a leggyorsabb, de a döntést január 29-ére halasztották a nagy érdeklődés által övezett hétfői ülésen, Debrecenben és Pécsen csütörtökön tárgyalnak róla, de hogy mikor lesz szavazás, még nem tudni.

Frissítés: Cikkünk megjelenésével egy időben kezdődött a pécsi szenátusi ülés, ahol a rektor arra hivatkozva, hogy ellentétes információkat kapott a klinikákkal kapcsolatban, **levette napirendről a kérdést**.

© HVG

A modellváltásnak ugyanis nem tapsol mindenki az érintett intézményekben. A kritikák érintik az átalakulás rendkívül gyors tempóját, sokan hiányolják az érdemi érdekegyeztetést, a tájékoztatást, keveslik az oktatóknak ígért kétszer 15 százalékos béremelést, féltik az egyetemi autonómiát, a szenátus jogköreit.

Szegeden a múlt héten **petíciót indítottak az átalakulás ellen**, amihez már több mint 700-an csatlakoztak, majd **állásfoglalást adott ki az ügyben** az SZTE BTK Professzorok Tanácsa is, **a hétfői szenátusi ülésen** pedig Szajbély Mihály korábbi bölcsészkaros dékán többek között arról beszélt, hogy az alapítványi forma nem az egyetem, hanem **a fenntartó alapítványi kuratórium autonómiáját növeli**.

Pécsen a bölcsészkar tanácsi ülése kedden délelőtt **nem támogatta a modellváltást**, majd információink szerint hasonlóan döntöttek róla a jogi, a közgazdaságtani és a természettudományi kari tanácsok is. Hogy az ő szenátusi képviselőik miként szavaznak majd, ha arra kerül a sor, azt nem lehet tudni. Horváth Csaba, az FDSZ pécsi szervezetének vezetője, a PTE jogi karának docense szerint a kari döntések ugyan hivatalosan nem kötik a képviselőket, de "illik" annak megfelelően szavazniuk a szenátusban. A négy ellenálló kar azonban magában nem fogja eldönteni a szavazást, ha arra kerül a sor. A PTE-nek összesen tíz kara van, akik a 41 tagú szenátusban változó számú képviselővel bírnak, az esetleg kiegyenlített szavazáson döntő lehet a 10 képviselővel bíró HÖK-ösök szavazata is.

© MTI / Sóki Tamás

Kedd délután a helyi FDSZ és a Free PTE hallgatói csoport összegyetemi fórumot szervezett, amit több mint 800-an kísérték figyelemmel – itt vallotta be a rektor, hogy meglepte az ITM ötlete –, és aminek a végén záronyilatkozatban utasították el a modellváltást, és **kérték a szenátust, hogy cselekedjen hasonlóan.**

Egyedül Debrecenből nem hallani arról, hogy különösebb ellenállást váltana ki a szélesebb váltás. “A döntést a fejünk felett hozták meg, és tudomásul kell venni, hogy jogvesztés következik be, de az a fontos, hogy az adott helyzetből kihozzuk a lehető legkedvezőbb körülményeket, és a lehető legkevesebb hátrány érje a munkavállalókat” – mondta a hvg.hu-nak Balogh László Levente, az FDSZ debreceni egyetemi szervezetének vezetője. “Ha nélkülünk csinálják meg, akkor biztosan rosszul járunk” – tette hozzá. A gyors döntés egyedül itt borítékolható, például a helyi hallgatói önkormányzat tagjai 70 igen, 0 tartózkodás és 0 nem szavazat mellett a modellváltás támogatásának képviselőjével **bízták meg a szervezet szenátusi tagjait,** ugyanakkor csütörtökre az egyetem autonómiáját féltők **petíciót tettek közé a modellváltás ellen.**

Frissítés: A Debreceni Egyetem kezdeményezi, hogy a felsőoktatási intézmény állami alapítású vagyonkezelő alapítvány által fenntartott egyetemé alakuljon át. Erről rendkívüli ülésén, 65 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül döntött az egyetem szenátusa csütörtökön.

 HVG.HU HVG KIADÓ ZRT.

A Debreceni Egyetem szenátusa csont nélkül megszavazta a modellváltást

Nagy hajtásban, hetek alatt vezényelnék le az egyetemi modellváltást az orvosképzést nyújtó egyetemekenél. Bár az intézmények hivatalosan maguk kérhették ezt, több jel is arra utal, hogy valójában behajszolják őket a nagyobb önállósággal, több pénzzel és régiós vezető szereppel kecsegtető, de végső soron az autonómiájukat fenyegető váltásba.

[Elovasom a cikket itt: hvg.hu >](https://hvg.hu)

A rektorok közben – bár egyesek közülük elismerik, hogy túl gyors a folyamat és vannak kockázatok – folyamatosan ismétlik az átalakulás melletti közös érveket, kezdve a régiós szerep növekedésével, azon át, hogy ha nem csinálják végig, akkor versenyhátrányba kerülnek a többiekkel szemben, odáig, hogy lesz sok pénz.

© Stiller Ákos

Rovó László szegedi rektor a szenátusnak küldött tájékoztatójában például megemlíti, hogy ígéretet kaptak arra, hogy a költségvetés éves szinten 4 milliárddal beszáll a klinika finanszírozásba, egy keddi sajtótájékoztatón pedig arról beszélt, hogy

akkora fejlesztési forrás érkezhethet az SZTE-hez, amekkorát még az egyetemalapító Klebelsberg Kunó időszakát is figyelembe véve sem kapott a szegedi felsőoktatás.

A rektor itt azt is megemlítette, hogy nincs semmiféle nyomás, **csak akkor döntenek az átalakulás mellett, ha garanciákat kapnak**, hogy a függetlenség

megmarad, és ezt információi szerint, ha kéri, meg is kapja az egyetem.

Rovó László
© MTI / Koszticsák Szilárd

Ugyancsak garanciákat kért a tárcától az FDSZ elnöke is a múlt heti egyeztetésen az egyetemek autonómiájára, a szenátusok hatáskörének megtartására, és a munkavállalók szerzett jogainak megtartására. Válaszként azt kapta, hogy az autonómiát az alaptörvény garantálja (*az **SZFE esetében** ez nem volt elég – a szerk*), a szenátus jogköreiről az előkészítő tárgyalásokon lehet megállapodni és az alapító okiratban rögzíthetik, a munkavállalók jogainak továbbvitelét pedig törvényben garantálják 5+1 éven keresztül.

A szakszervezeti vezető elmondása szerint az egyetemi modellváltásokat a minisztérium a mostani körrel már lezártak tekinti, bár úgy tudja, nyitottak az esetleges további egyetemi kezdeményezésekre.

Hány maradhat?

Eddig nyolc egyetem került alapítványi fenntartás alá, ezek a Budapesti Corvinus Egyetem, az Állatorvostudományi Egyetem, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, a Miskolci Egyetem, a kecskeméti Neumann János Egyetem, a győri Széchenyi István Egyetem, a Soproni Egyetem és – heves tiltakozás közepette – a Színház- és Filmművészeti Egyetem. Rajtuk kívül pár hétre van az átalakulástól a Szent István Egyetem, ami februárban, valamint néhány hónapra a Pannon Egyetem, ami szeptembertől kerül ki az állami fenntartás alól.

Ha a most napirenden lévő átalakítások közül mind átmegy az egyetemek szenátusain, akkor összesen **nyolc egyetem maradhat állami fenntartásban**, kérdés, hogy meddig. Palkovics miniszter ugyanis tavaly nyáron is azt mondta, hogy **egyelőre megáll a kormány az egyetemek magánosításában**, most mégis újabb öt egyetem van soron.